

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.371/2021/6. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: Felperes1
(Cím2)

A felperes képviselője: Dr. Farkas György Tamás ügyvéd
(cím7)

Az alperes: Pest Megyei Kormányhivatal
(Cím1)

Az alperes képviselője: dr. Neparáczki Nándor József kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt: Alperesi beavatkozó1
cím4)

Az alperesi érdekelt képviselője: dr. Kovács Eszter ügyvéd
(Cím6)

A per tárgya: Gyámhatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: alperesi érdekelt

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Budapest Környéki Törvényszék
6.K.701.093/2020/13. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Budapest Környéki Törvényszék 6.K.701.093/2020/13. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítja;

Ezen végzéssel szemben nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperesi érdekelt kapcsolatából született kiskorú gyermek a felperesnél került elhelyezésre. Az alperesi érdekelt és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályozása tárgyában a szülők egyezséget kötöttek, amelyet a Budapesti XX. XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2015. október 22. napján kelt 10.P.XXI.21.482/2015/10. számú végzésével jóváhagyott. Eszerint az alperesi érdekeltet a folyamatos kapcsolattartáson túl az időszakos kapcsolattartás akként illette meg, hogy „az apa nyáron kétszer két hét időtartamban jogosult kapcsolatot tartani a gyermekkel, július első két hetében és augusztus első két hetében a kezdő napokon reggel 9 órától, záró napokon 19 óráig és ezekben az időszakokban július és augusztus hónapban a folyamatos kapcsolattartás szünetel. Amikortól kezdődően a [gyermek] iskolába jár, az apát az őszi, téli és tavaszi szünet második fele is megilleti, kezdő nap reggel 9 órától, záró nap 19 óráig”.

[2] Az őszi szünet 2018-ban október 27. napjától november 4. napjáig tartott, azaz páratlan számú, összesen 9 napból állt. Az alperesi érdekelt 2018. október 31. napján 9 órakor a felperes lakóhelyén megjelent, azonban a kapcsolattartás megghiúsult. A felperes a közös gyermeket csak az ezt követő napon adta át az alperesi érdekeltnek.

[3] Az alperesi érdekelt a 2018. október 31. napján elmaradt időszakos kapcsolattartás végrehajtását kérte a Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatalától, amely a PE-15/GYAM/312-269/2018. számú végzésével az alperesi érdekelt kérelmét elutasította.

[4] Az alperesi érdekelt fellebbezése folytán eljáró alperes a 2019. július 17. napján kelt PE/GYAM/25-73/2019. számú végzésével az elsőfokú végzést megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes 2018. október 31. napján kezdődő időszakos kapcsolattartás tekintetében az egyesület jóváhagyó végzésben foglaltakat önhibájából megszegte. Elrendelte az elmaradt kapcsolattartás pótlását, illetve a felperest eljárási bírsággal sújtotta. A végzés indokolása szerint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 27. § (5) bekezdése meghatározza a gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam mértékét, amely nem haladhatja meg a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás tartalmát. Ebből következik, hogy a kapcsolattartásra jogosultat megillető kapcsolattartás mértéke meghaladhatja a gondozó szülőt megillető együtt tölthető időtartam mértékét. A jogosult a szabályozás szerint a szünet második felében tarthat kapcsolatot a gyermekkel, a szünet második felének első napján viheti el a gyermeket és a szünet második felének utolsó napján viheti vissza. A szünet páratlan számú napokból állt, ezért a szünet felosztásához a Gyer. 27. § (5) bekezdése nyújt iránymutatást. Ennek megfelelően a kapcsolattartás kezdő napja 2018. október 31. napján 9 órakor és nem 2018. november 1. napján 9 órakor kezdődött.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[5] A felperes a végzés ellen előterjesztett keresetében kifejtette, hogy a végrehajtani kért egyezség nem határozza meg pontosan, hogy hogyan kell a páratlan számú napokból álló szüneteket felosztani. Kifejtette, hogy a kapcsolattartást soha nem akadályozta, tévesen állapította meg az alperes azt, hogy az ismételten felróható okból akadályozta volna.

[6] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, utalva a PE/GYAM/60-15/2018. számú döntésére, mely a felperes ismételt jogsértését megalapozta.

[7] A perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében az alperesi érdekelt belépett, aki szintén a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[8] Az elsőfokú bíróság 2021. február 16. napján kelt jogerős ítéletével az alperes végzését megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:181. § (1) és (3) bekezdésére, 4:185. §-ára, a Gyer. 33. § (2) bekezdésére, valamint 27. § (5) bekezdés ba) pontjában foglaltakra utalva megállapította, hogy az egyezséget jóváhagyó bírósági végzés nem határozott arról, hogy miként kell megosztani a páratlan számú napokból álló szünetet. A kapcsolattartásra vonatkozó jogszabályok alapján azonban a kapcsolattartás végrehajtásának akkor van helye, ha a kapcsolattartásra kötelezett vagy a kapcsolattartásra jogosult, a bírósági végzéssel jóváhagyott kapcsolattartást szabályozó egyezségben, illetve az arra vonatkozó határozatban foglaltaknak önhibájából nem tesz eleget. Rámutatott arra, hogy az önhiba nem volt megállapítható, hiszen nem volt olyan rendelkezés a bírósági végzésben jóváhagyott egyezségben, ami a perbeli esetet szabályozta volna, így azt végrehajtani sem lehetett.

[9] A Gyer. 27. § (5) bekezdésre utalással rögzítette, hogy az, hogy a gondozó szülőt megillető gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam mértéke nem haladhatja meg a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, nem jelenti azt, hogy a kapcsolattartásra jogosultat megillető kapcsolattartás mértéke meghaladhatja a gondozó szülőt megillető együtt tölthető időtartam mértékét. Tekintettel arra, hogy a bírósági határozattal jóváhagyott egyezség a páratlan számú napok tekintetében nem rendelkezik a szünetidő megosztásáról, így a gondozó szülő önhibája nem állapítható meg, illetve az alperesi érdekelt kérelme nem végrehajtható.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapította tehát, hogy az alperes döntése jogszabályt sértett, ezért azt megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy „az új eljárás keretében az alperesnek a bírósági végzéssel jóváhagyott egyezség alapján kell megállapítani a gondozó szülő önhibáját vagy annak hiányát és ehhez képest kell a kapcsolattartás végrehajtásáról rendelkeznie”.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélettel szemben az alperesi érdekelt terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet kérve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását. Az alperesi érdekelt szerint az elsőfokú bíróság teljesen értelmetlen ítéleti rendelkezést hozott, a rendelkező rész és az indokolás között nem áll fenn logikai kapcsolat, az alperes határozatát ugyanis nem megváltoztatta és az elsőfokú végzést helybenhagyta, hanem az alperest új eljárásra kötelezte azzal, hogy vizsgálja a felperes önhibáját vagy annak hiányát, azonban ebben a kérdésben maga is kifejezetten

állást foglalt kimondva, hogy a felperes (a gondozó szülő) önhibája nem állapítható meg, az alperesi érdekelt kérelme nem végrehajtható.

[12] A felülvizsgálati kérelem szerint a bírósági végzéssel jóváhagyott egyezség nem a szünet napjairól, hanem a szünetről szól, így nem a napok, hanem a szünidő felezését rendeli el. A végzés egyértelműen végrehajtható, a szünidő második fele ugyanis egyértelműen a középső napon kezdődik, a gyermeket tehát ezen a középső napon kell átadni, eltérő szabályozás hiányában 9 órakor. A Gyer. 27. § (5) bekezdésére hivatkozással rögzítette, hogy a gondozó szülőt megillető időtartam nem haladhatja meg a külön élő szülőt megillető időtartamot, tehát jogszabályba ütközne az az értelmezés, hogy a kilenc napot úgy kellene megosztani, hogy a gondozó szülő abból 5 napot, a külön élő szülő 4 napot kapna. Megjegyezte végül, hogy az ügyben eljáró bíróság az elbírálendő ügy alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját nem ismerte fel, az érintett alapvető jogok tartalmát nem tárta fel, így az Alaptörvény 28. cikkében foglalt minimum követelménynek nem tett eleget a jogszabályok alkalmazása során.

[13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

[14] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Kifejtette, hogy a törvényszék nem foglalt egyértelműen állást a jogvitában, hanem a felülvizsgálat elveinek megfelelően felhívta az alperes figyelmét a téves jogértelmezésre, továbbá kijelölte a megismételt eljárásban követendő vizsgálati szempontokat és iránymutatást adott a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 86. § (4) bekezdésének megfelelően.

[15] A felperes hangsúlyozta, hogy az ügyben az elsőfokú gyámhatóság és a törvényszék a felperes számára kedvező döntést hozott, az alperesi érdekelt álláspontját csupán az alperesi döntés támasztja alá, tehát több jogorvoslati fórum osztotta a felperes érvelését, mint az alperesi érdekeltét. A Kúria Kfv.37.291/2015/12. számú határozatára utalva megjegyezte, hogy a mérlegelés akkor okszerű, ha annak során mindkét fél érdekeit figyelembe veszi a hatóság és nem csak az egyikük javára dönt, azonban az alperesi érdekelt által sugallt jogértelmezés egyenlőtlen helyzetbe hozná a feleket. A bíróságnak pedig a feladata, hogy a törvény előtti egyenlőség szem előtt tartásával döntsön, melynek a jogerős ítélet maradéktalanul megfelel.

[16] A felperes kifejtette, hogy arról nincs tudomása, hogy az alperesi érdekelt az elsőfokú bíróság előtti eljárásban olyan nyilatkozatot tett volna, amely alkalmas lett volna az érdekei érvényesítésére és az indokai előadására azon túl, hogy az alperes pernyertességét támogatta a BH2020.7.220 számú döntésre hivatkozással. Állította, hogy a bíróság csak olyan bizonyítékokat értékelhet, amelyeket a peres iratokhoz csatoltak, a felekkel ismertettek, így tehát a bíróságnak nem is volt lehetősége az alperesi érdekelt felülvizsgálati perben felsorakoztatott érveinek elbírálására. Amennyiben viszont az alperesi érdekelt ilyen

nyilatkozatot nem tett, úgy a felülvizsgálati eljárásban már nincs lehetősége erre a Kp. 117. § (3) bekezdése alapján. A Kúria Kfv.37.376/2013/7. számú határozatára hivatkozással pedig előadta, hogy felülvizsgálati eljárásban bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye. Állította továbbá, hogy a jogerős ítélet kellő részletességgel ismertette a tényállást, a kereseti kérelem keretei között vizsgálta a jogvitát és a Kfv.37.210/2017/5. számú határozatra hivatkozással kifejtette, hogy önmagában az a tény, hogy a kapcsolattartás hatóság általi szabályozásának módját egyik vagy másik fél nem kívánja elfogadni, a közigazgatási határozat jogszerűségét nem érinti.

[17] A felperes szerint az alperesi érdekelt önmagával került ellentmondásba a felülvizsgálati kérelem során is, amikor azt állította, hogy a felező nap felénél való felosztás számára elfogadható lenne, azonban az ezzel egyező ítéleti rendelkezést mégis vitatta, jogsértőnek titulálta.

[18] A felperes hivatkozott a Kúria kapcsolattartás szabályozása tárgyában hozott döntéseire és gyakorlatára, továbbá kifejtette, hogy véleménye szerint az önhiba az esetben nem állt fenn.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[20] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül. A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[21] A Kúria megállapította, hogy az ügy felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényei nem voltak vitatottak. A felek bíróság által jóváhagyott egyezsége a vitatott őszi szünet kapcsán úgy rendelkezett, hogy az alperesi érdekeltet „a szünet második fele is megilleti, kezdő nap reggel 9 órától, záró nap 19 óráig”. Nem volt vitatott továbbá, hogy a szünet 9 napból állt, melynek középső, azaz ötödik napja 2018. október 31. napja volt, amikor a felperes a gyermeket az alperesi érdekeltnek nem adta át.

[22] Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban vitatott tények nem merültek fel, így a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a bizonyítékok mérlegelésére, tényállás megállapítására, új bizonyítékokra vonatkozó hivatkozásai jelentőséggel nem bírtak.

[23] A Kúria hangsúlyozza továbbá, hogy jelen ügy tárgya az elmaradt kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése volt, így a felperes által kapcsolattartás szabályozása és a kapcsolattartás időtartamának és a szülők ezzel kapcsolatos jogai és kötelezettségei egyenlőségére vonatkozó hivatkozásoknak szintén nem volt jelentősége.

[24] A Ptk. 4:181. § (1) bekezdése szerint a kapcsolattartásról, a házassági vagy szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülők egyezsége köthetnek. Egyezségük hiányában a kapcsolattartásról – kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból – a bíróság dönt. A (3) bekezdés alapján a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban rendelkezni kell a kapcsolattartás gyakoriságáról, időtartamáról, folyamatos vagy időszakos voltáról, arról, hogy a felügyelet kapcsolattartásra kerül-e sor, továbbá a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről és módjáról, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről és az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról.

[25] A felperes és az alperesi érdekelt között a közös kiskorú gyermekükkel való kapcsolattartás tárgyában egyezség született, melyet a bíróság végzéssel jóváhagyott. Közöttük vita abban a tekintetben alakult ki, hogy 2018. október 31. napján elmaradt-e az alperesi érdekeltet megillető időszakos kapcsolattartás, vagy ezen időpontban őt az időszakos kapcsolattartás joga nem illette meg, továbbá amennyiben kapcsolattartás elmaradt, úgy a felperest ebben a körben önhiba terhelte-e.

[26] A Gyer. 33. § (2) bekezdése kimondja, hogy a gyermek fejlődését veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartásra kötelező egyezségben, illetve a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem vagy nem megfelelően tesz eleget és ez által nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást.

[27] A jogerős ítélet azt állapította meg, hogy az egyezséget jóváhagyó bírósági végzés nem rendezte, hogy miként kell megosztani a páratlan számú napokból álló szüneteket, a Gyer. 27. § (5) bekezdése sem jogosította fel az alperesi érdekeltet a szünidő felénél hosszabb kapcsolattartásra, így a felek végzéssel jóváhagyott egyezsége nem volt egyértelmű, az végrehajthatatlan volt, illetve erre tekintettel a felperest a kapcsolattartás elmaradásában önhiba sem terhelhette. Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a szabályozás egyértelmű volt, a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a Kp. 117. § (3) bekezdésére hivatkozva vitatta, hogy az alperesi érdekelt a felülvizsgálati eljárásban ilyen nyilatkozatot tehetne, mivel álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban sem fejtette ki részletesen az erre vonatkozó nyilatkozatait.

[28] A Kp. 117. § (3) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben nem lehet hivatkozni új jogalapra és olyan új tényre, körülményre, amely nem volt sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárás tárgya.

[29] Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás tárgya – ahogyan az a jogerős ítéletből is egyértelműen megállapítható – az volt, hogy egyértelmű rendelkezést tartalmaz-e a felek egyezsége, így ezen körülményre az alperesi érdekelt a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozhatott.

[30] A Kúria megállapította, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a felek egyezsége ne tartalmazna egyértelmű rendelkezést. Az egyezés szerint ugyanis az apát az időszakos kapcsolattartás az őszi szünet második felére illeti meg azzal, hogy a kapcsolattartás kezdete a „kezdő nap” 9 órája. A felek ezen rendelkezése tehát egyértelműen kijelölte, hogy a szünidő felét kell figyelembe venni. A perbeli esetben a szünidő fele a szünidő középső napján, azaz az ötödik napon kezdődött. Erre tekintettel az egyezés szerint az alperesi érdekeltet megillető kapcsolattartás kezdő időpontja ezen „kezdő nap”, tehát az ötödik nap, 2018. október 31. napja 9 óra volt.

[31] A Kúria az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében foglaltakra tekintettel utal arra, hogy a szünidőt minden esetben naptári napokban kell számítani, lényeges bizonytalanságra adna okot ugyanis amennyiben a felek azt próbálnák meghatározni, hogy a szünidő ténylegesen hány órából, hány percből áll. Nem lenne ugyanis egyértelmű, hogy a szünidő kezdő időpontja az utolsó tanítási nap végével (például 16 óra) vagy utolsó tanítási óra végével (például 13 óra) esetleg adott esetben, ha a szülő kérelmére a gyermeket az iskolából hamarabb elhozzák (például 12 órakor) esetlegesen aznapi lefekvés időpontjában vagy másnap nulla órakor stb. kezdődne. Ehhez hasonló bizonytalanságot eredményezne a szünidő végének meghatározása is. A napokban számítás helyességét támasztja alá továbbá az is, hogy mind a hatóságok, a bíróság és a szülők is ezt a számítási módszert tartották irányadónak, ellenkező esetben nem lett volna jelentősége annak, hogy a szünidő páros vagy páratlan számú napból állt.

[32] Az alperesi érdekelt – egyezően az elsőfokú eljárásban 2020. július 1. napján benyújtott nyilatkozatával - úgy vélte, hogy kapcsolattartás időtartamának számítására a Gyer. 27. § (5) bekezdés b) pont ba) alpontja az irányadó.

[33] A Gyer. 27. § (5) bekezdés b) pontja értelmében nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke

ba) a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezés, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát,

bb) ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

[34] A Kúria rögzíti, hogy téves az a jogértelmezés, amely szerint a Gyer. idézett 27. § (5) bekezdése a kapcsolattartás lehetséges időtartamát rendelné. Ezen jogszabályhely ugyanis azt rögzíti, hogy az időszakos kapcsolattartás időtartamának megfelelő időre a gyermeket gondozó szülőt is megilleti az a folyamatos kapcsolattartási idő, amely a különélő szülőt is megilleti. Így tehát az időszakos kapcsolattartási időtartamnak megfelelő időre a különélő szülő folyamatos kapcsolattartása sem áll fenn. Ezen rendelkezés tehát nem a kapcsolattartás lehetséges időtartama szabályozására vonatkozik.

[35] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálni kért jogerős ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő volt, ezért azt a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét annak rögzítése mellett kell vizsgálnia, hogy a kapcsolattartásra vonatkozó szabályozást tartalma szerint 2018. október 31. napján 9 órakor a közös kiskorú gyermeket az alperesi érdekeltnek át kellett volna adnia időszakos kapcsolattartás céljából.

A döntés elvi tartalma

[36] A Gyer. 27. § (5) bekezdése a folyamatos kapcsolattartás kizárásáról és nem a lehetséges kapcsolattartás időtartamáról rendelkezik.

Záró rész

[37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése és 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mivel a felek nem kérték tárgyalás tartását és azt a Kúria sem tartotta szükségesnek.

[38] A felülvizsgálati eljárásban a felek költséget nem igényeltek, így arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[39] Jelen végzéssel szemben a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. június 8.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő